

# ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Коссе Д.Д.

## ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЧНОГО ОБМІНУ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ЗА СТАНДАРТОМ CRS ЩОДО ПОДАТКОВИХ РЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

УДК 336.227

**Постановка проблеми.** Процеси глобалізації здійснюються з великою швидкістю не тільки в сфері подорожей фізичних осіб, а й в сфері місця роботи фізичних осіб, отримання доходу, придбання рухомого та нерухомого майна в різних юрисдикціях, переміщення валютних цінностей та капіталів із однієї країни в іншу, отримання різних пасивних доходів від наявності цінних паперів іноземних емітентів (як держаних, так і корпоративних), страхування різних подій, життя, отримання доходів від роєлті, іншої інвестиційної та підприємницької діяльності що не заборонена чинним українським та міжнародним законодавством.

Онлайн доступи к фінансовим ринкам, ринкам капіталу, отримання позик онлайн, отримання послуг через різного роду мобільні та інтернет додатки, можливість торгівлі із України на торгівельних площадках AMAZON, ALIEXPRESS тощо дають зовсім інший підхід до економічних процесів, отримання доходу різними особами в різних юрисдикціях.

Таких процесів можна називати дуже багато, їх стає все більше з кожним днем. Але всі ці процеси дають підґрунтя для формування актуального питання про отримання інформації в різних юрисдикціях, адміністрування доходів від цієї діяльності в різних юрисдикціях, прозорість їх контролю, обліку і сплати податків, особами які отримують цей дохід, особливо фізичними особами.

Дуже важливими постають питання щодо визначення місця сплати податків (податкове резиденство фізичної особи), адміністрування доходів з яких необхідно сплачувати податок, можли-

вості податкової служби щодо контролю сплати цих податків та отримання податкової інформації, розрахунків та сплата цих податків враховуючі угоди про усунення подвійного оподаткування.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Важливі питання досліджуваної проблеми розглядалися в працях вітчизняних учених, зокрема, К. Бланкарта, Ю.Г. Демянчук, Р.Л. Дорнберг, І.В. Педь, І.Я. Олендер, Т.А. Крушельницька, К.В. Кузнецов та ін. Але не применшуючи значення цих та багатьох інших досліджень, зазначимо, що їх дослідження в більшості відображають загальні тенденції, правові проблеми та питання щодо оподаткування в цілому податками. При цьому значна увага науковців приділялася дослідженню міжнародних податкових договорів, конвенцій, особливо з питань уникнення подвійного оподаткування. Водночас можна зазначити, що така форма міжнародного співробітництва, як обмін податковою інформацією, в тому числі і автоматичний між державами на сьогодні залишається не достатньо дослідженою.

Правове забезпечення отримання достатньої податкової інформації щодо доходів фізичних осіб за межами країни податкового резидентства, правильне та ефективне використання цієї інформації, ґрунтовне дослідження механізмів обміну податковою інформацією в країнах світу дасть можливість запропонувати шляхи та способи вдосконалення існуючих механізмів в Україні, що, у свою чергу, дасть змогу ефективніше адмініструвати податки та боротися з податковими ухиленнями, відкрити додаткові джерела для наповнення бюджету та справить позитивний вплив на імідж податкових органів України.

**Формулювання мети статті.** Стаття має мету відобразити існуючі правові питання в сфері правового забезпечення автоматичного обміну податковою інформацією за стандартом CRS на прикладі фізичних осіб податкових резидентів України із доходами в Грецькій Республіці.

Виявити та обґрунтувати необхідність комплексного правового підходу (поза межами однієї галузі законодавства) до проблеми визначення податкового резидента фізичної особи, виявлення інформації щодо доходів та майна що є об'єктом оподаткування

в Україні, та здійснити аналіз міжнародного законодавства та законодавства Європейського Союзу щодо автоматичного обміну податковою інформацією між країнами Європейського Союзу та третіми країнами на прикладі Греції та України, та їх можливої співпраці в сфері адміністрування податків фізичних осіб.

**Виклад основного матеріалу.** В контексті мети та обґрунтуванні актуальності статті цього наукового дослідження виникає комплексне питання щодо юридичної конструкції, форми здійснення такої діяльності, прозорості податкової інформації, визначення місця та розмірів податків.

Так, по-перше, вся ця діяльність може здійснюватися в Україні (дома чи в офісі) чи в будь-якій точці світу, з використанням мережі інтернету. Наприклад, більшість американських брокерів, що торгують цінними паперами та працюють з інвестиціями відкривають рахунки онлайн і дають можливість управляти рахунками також онлайн. Нерухомість передбачає можливість її придбання за юридично правильно оформленим дорученням, яке можливо здійснити у нотаріуса чи в консульстві та укладання договору на управління із місцевою компанією та надання послуг через сервіси Airbnb або Booking.

По-друге, отримання коштів в більшості випадків можливо за наявності розрахункового рахунку в будь-якому іноземному, краще Європейському банку. Працювати через українські банки або іноземні банки що знаходяться на території України складно. Вивести кошти з території України для фізичних осіб, це занадто складний процес, а тим більше здійснювати обігові операції, наприклад з отримання дивідендів або процентів і потім їх знову інвестувати. Перший передбачає е-декларуванням сум до 100 000 євро, але з обґрунтуванням джерел коштів, відповідних дій та можливостей. Другий це отримання ліцензії під кожен операцію [1].

Знаходячись в Україні в більшості часу та здійснюючі будь-яку із вищезазначених діяльності фізичний особі необхідно виконати дві прості дії. Перша це отримувати безготівкові кошти у вигляді доходу, або обігу від торговельної діяльності. Друга це мати кошти щоб здійснювати купівлю товару, нерухомості, або

інші інвестиційні дії. Саме для цього фізичній особі необхідний розрахунковий рахунок в банку, за допомогою якого це можливо роботи із несуттєвими обмеженнями.

Послуги з відкриття рахунків Європейські банки надають, прикладом можуть виступати польські банки, деякі з яких навіть сайти перевели на українську мову. Але відкриття онлайн рахунку, без присутності фізичної особи, перевірки фізичної особи в банку за принципом «знай свого клієнта» не можливо чи дуже складно. Тут необхідна присутність фізичної особи. Але українське громадянство та іноземний паспорт для подорожей дають можливість здійснити таку дію.

Відповідно до українського законодавства податковому резиденту України не заборонено відкривати рахунки в іноземних банках. При цьому відповідно до вимог законодавства іноземної держави необхідно подати пакет документів та особисто бути присутнім. Для прикладу розглянемо країну Європейського Союзу – Грецьку республіку.

Відкрити тут розрахунковий рахунок доволі не складно. Рахунки відкриваються в тому числі нерезидентам країни, але необхідно обов'язково показати банківській установі податковим резидентом якої країни є фізична особа та отримати Грецький податковий номер, в Греції він зветься АФМ. Всі інші документи є стандартними як для відкриття будь-якого розрахункового рахунку: паспорт або ID, заповнення анкети для встановлення відносин з банком, підпис договорів на розрахункове обслуговування.

Перші два документи (податковий номер та сертифікат про податкове резидентство) необхідний банку з двох причин: у разі отримання доходу на території Греції є номер по якому необхідно буде сплачувати податки, та у яку країни з точки зору основного оподаткування необхідно буде відправляти інформацію щодо власника розрахункового рахунку в процедурі автоматичного обміну податковою інформацією.

Зазначені дії банк здійснює на підставі місцевого законодавства, яке, як правило, адаптовало в різній формі єдиний стандарт автоматичного обміну податковою інформацією.

Єдиний стандарт автоматичного обміну податковою інформацією (Automatic Exchange of Information – AEOI) розроблений ще у 2013 році Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у вигляді Багатосторонню конвенцію про співпрацю між компетентними органами з питань автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS (Common Reporting Standard – Єдиний стандарт з обміну податковою інформацією) [2]. Перший автоматичний обмін даними згідно з цим стандартом між компетентними контролюючими органами держав що прийняли Конвенцію стався у вересні 2017 року (за фінансовими показниками 2016 року). І далі цей процес здійснюється щорічно.

Слід розуміти, що CRS стандарт не є імперативними та не є нормою права. Цей стандарт є показником для відповідних держав, які вирішили його впровадити до свого чинного законодавства. Способи впровадження можуть бути різними в залежності від побудови системи оподаткування, контролю та адміністрування податків, фінансової та банківської системи в державі. Для того щоб він став обов'язковим, кожна країна повинна в свій спосіб імплементувати цей стандарт до свого чинного законодавства. На сьогодні вже понад 100 країн світу взяли на себе зобов'язання виконувати вимоги CRS.

Слід розуміти, що стандарт передбачає, як процедурні питання, так і безпосередньо інформацію яку отримують та передають учасники стосовно збору податкової інформації, інформації щодо руху коштів по рахунках платників податків, ідентифікування бенефіціарів рахунків тощо. Так, по перше, банки, страхові компанії, інвестиційні фонди та інші фінансові установи повинні ідентифікувати податкову резидентність своїх клієнтів. У разі виявлення того факту, що клієнт є податковим резидентом іншої країни-учасниці автоматичного обміну інформацією, на фінансову установу покладається обов'язок повідомити через компетентні органи своєї країни компетентні контролюючі органи країни свого клієнта певну фінансову інформацію, що підлягає розкриттю.

Варто зазначити, яку саме інформацію про рахунки своїх клієнтів (фізичних осіб) за відповідний звітний рік збирають фі-

нансові установи. Це ім'я, адреса проживання, дата і місце народження, ідентифікаційний податковий номер власника рахунку, номери рахунків, всі види отриманих доходів від активної комерційної діяльності, дохід від пасивних інвестиційних операцій, залишки на рахунках на кінець відповідного звітного року. Також є ліміт до залишку на рахунках юридичних осіб у 250 тис. доларів США. Саме за наявності залишку в розмірі такої чи більшої суми на потенційно підзвітному рахунку юридичної особи інформація про такий рахунок передається податковому органу іншої держави згідно з CRS. Однак до рахунків фізичних осіб будь-який ліміт не застосовується, тобто інформація передається в будь-якому разі.

Грецька Республіка, як і інші країни учасники Європейського Союзу приєдналася до цього стандарту та виконує його з обох боків і надає інформацію і збирає інформацію в межах Європейського Союзу. Так, важливими документами Європейського Союзу у сфері міжнародного співробітництва, що стосується обміну інформацією з питань оподаткування, є: Директива Ради ЄС 2011/16/EU від 15.02.2011 року «Про адміністративне співробітництво в галузі оподаткування» [3], що передбачає обмін податковою інформацією за запитом між країнами - членами ЄС, одночасні податкові перевірки у двох і більше країнах - членах ЄС, участь у податкових перевірках та вручення документів на території іншої країни — члена ЄС; Директива Європейського Парламенту та Ради ЄС 2005/60/ЄС від 26.10.2005 року «Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму» [4]; Директива Ради ЄС 2003/48/ЄС від 03.06.2003 року «Щодо оподаткування доходу від накопичення заощаджень у формі виплати відсотків» (у редакції Директиви Ради ЄС 2014/48/EU від 24.03.2014 року). Норми цих директив частково в різній формі були імplementовані і в Україні.

На рівні Греції норми щодо автоматичного обміну податковою інформацією за стандартом CRS відображені також в Грецькому кодексі про податкові процедури (GCTP) [5] та Грецькому кодексі про доходи (GITC) [6].

Що ж до України, то українське законодавство щодо автоматичного обміну податковою інформацією за стандартом CRS лише на шляху впровадження. Відповідно до вимог Багатосторонньої конвенції про співпрацю між компетентними органами з питань автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS для приєднання до мережі багатостороннього автоматичного обміну інформацією Україна повинна здійснити чотири кроки:

1. Адаптувати національне законодавство до вимог стандарту CRS (виконано Україною частково) що передбачало:

– внесення змін до Податкового кодексу України та відповідного галузевого законодавства (виконано);

– прийняти підзаконні акти щодо форми та порядку подання звітності, переліку підзвітних фінансових установ, правил ідентифікації підзвітних рахунків тощо (не виконано).

2. Вибрати країни-партнери та підписати міжвідомчу угоди про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки, депонування повідомлень та застережень у Секретаріат ОЕСР (не виконано).

3. Забезпечити дотримання вимог конфіденційності й захисту персональних даних: проходження Україною, в тому числі контролюючими органами (в першу чергу державною податковою службою) необхідних перевірок Глобального форуму ОЕСР (не виконано).

4. Автоматизувати і забезпечити технічні процеси збору та обміну інформацією: погодження формату збору та передачі інформації та даних, встановлення необхідного програмного забезпечення тощо (не виконано).

Вище зазначено виконання кожного з кроків на момент публікації статті. В цьому контексті, слід зазначити, що в 2020 році в Україні було введено в дію договір про FATCA, який Україна і США уклали ще в лютому 2017 року. FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) – це закон США про податкову звітність по закордонних рахунках, який було прийнято для боротьби з ухиленням від сплати податків резидентами США. Тепер українські банки повинні ідентифікувати рахунки, контрольовані американськими платниками податків (фізичними і юридичними особа-

ми), і передавати інформацію про ці рахунки та їхніх власників до податкової служби США. Багато українських банків готувалися до цього заздалегідь. Тому для банківських клієнтів стало звичайною справою заповнювати опитувальники, в яких потрібно зазначати наявність або відсутність бенефіціарів-резидентів США, а до договорів банки включають положення про згоду клієнта на розкриття інформації за рахунком для виконання вимог FATCA. Відповідно до Угоди FATCA повинен відбутися односторонній автоматичний обмін податковою інформацією у вересні 2020 року та буде стосуватися періодів, починаючи з липня 2014 року[7]. На момент публікації статті не має інформації, чи відбулося це технічно, всі юридичні вимоги виконанні обома країнами.

Ця особливість (щодо автоматичного обміну податковою інформацією про клієнтів) примушує банк ставати контролюючим органом або агентом контролюючих органів щодо визначення саме податкового резидента фізичної особи. При цьому відповідно вищезазначених документів це може визначатися, наприклад, просто на підставі документу, наприклад, сертифікату податкового резидентства, виданого уповноваженим державним органом (наприклад, урядом, його агентством чи муніципалітетом) у тій юрисдикції, резидентом якої є отримувач платежу або/та власник розрахункового рахунку згідно його заяви.

Також банківський представник може, у разі сумнівів перевіряти і такі дані - адресу місця проживання власника рахунку та поштову адресу, яка на даний момент зафіксована у документах фінансової установи; номер(и) телефону власника рахунку, який зафіксований у документах фінансової установи; чи наявні постійні інструкції стосовно переказу грошей з одного рахунку на інший; чи наявні поточні адреси “на ім’я” або адреси “до запитання”, або адреси власника рахунку; та чи є наявна будь-яка довіреність або право підпису щодо рахунку. Розгляд таких питань вже залежить від податкового законодавства конкретних країн. Наприклад, яскравий приклад виникнення такого питання був у країні Європейського Союзу, в якій визначено, що перебування більш ніж 185 днів на території країни передбачає отримання статусу податкового резиденту. У зв’язку з цим банк перевіряючи що



клієнт сплачував кредитною карткою товари в магазинах, кафе протягом більш ніж 200 днів підряд заблокував операції клієнта та надав інформацію до контролюючого уповноваженого органу, а фізична особа клієнт був вимушений обґрунтувати податковим резидентом якої країни він є. Але тут виникає інше питання як він там знаходився протягом такого періоду. Але в випадку податкової інформації це не має значення і це реально може призвести до питання визначення в якій країні ця особа є податковим резидентом, і за законодавством якої країни повинен сплачувати податки.

Для прикладу податки з доходу фізичних осіб в Греції практично в два рази вище ніж в Україні та мають прогресивну шкалу. Для доходів до 10 тис ЄВРО ставка невелика 9%, але при доході від 10 до 20 тис ЄВРО ставка складає 22%, а при доході від 20 до 30 тис ЄВРО 28%, від 30 до 40 тис ЄВРО 36%, від 40 тис + 44% [6]. Для пасивних доходів ставки дещо нижче, але не порівняно вище ніж в Україні. Тому в нашому прикладі фізичній особі вигідніше сплачувати податки в Україні, а тому вигідніше бути податковим резидентом України.

Таким чином, по суті на банківську установу відповідно до стандарту CRS покладаються дуже великі повноваження, а відповідальність за невиконання цих вимог знаходиться в простій площині – блокування руху коштів на рахунку до моменту виявлення та розуміння відповідей на питання щодо податкового резидента і суті будь-якої операції.

Відповідно до податкового кодексу України довідка про податкове резидентство надається безпосередньо заявнику або представнику за довіреністю із визначенням країни до якої надається протягом 5 робочих днів. Після її отримання необхідно звернутися до органів юстиції для здійснення апостиля. Апостиль працює в більшості країн, які приєдналися до стандарту CRS.

Відповідно до Податкового кодексу України [8], фізична особа – податковий резидент - це фізична особа, яка має місце проживання в Україні. Але існує і ряд особливостей щодо визначення цього статусу в Україні. Так, наприклад, у разі якщо фізична особа має місце проживання також в іноземній державі, вона вважається

ся резидентом, якщо така особа має місце постійного проживання в Україні. Якщо особа має місце постійного проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо має більш тісні особисті чи економічні зв'язки (центр життєвих інтересів) в Україні. У разі якщо державу, в якій фізична особа має центр життєвих інтересів, не можна визначити, або якщо фізична особа не має місця постійного проживання у жодній з держав, вона вважається резидентом, якщо перебуває в Україні не менше 183 днів (включаючи день приїзду та від'їзду) протягом періоду або періодів податкового року.

Достатньою (але не виключною) умовою визначення місця знаходження центру життєвих інтересів фізичної особи є місце постійного проживання членів її сім'ї або її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності. Якщо неможливо визначити резидентський статус фізичної особи, використовуючи попередні положення цього підпункту, фізична особа вважається резидентом, якщо вона є громадянином України.

Якщо всупереч закону фізична особа - громадянин України має також громадянство іншої країни, то з метою оподаткування цим податком така особа вважається громадянином України, який не має права на залік податків, сплачених за кордоном, передбаченого ПКУ або нормами міжнародних угод України.

Громадянин розглядається як податковий резидент Греції відповідно Грецького кодексу про податкові процедури (ГСТР) та Грецького кодексу про доходи (ГІТС)<sup>7</sup> у разі якщо його економічні інтереси зосереджені в Греції (тут його бізнес, інвестиції, робота, інші основні джерела прибутків), працює в Греції, проводить в Греції не менше 185 днів в році, тут його основне місце проживання і сім'я.

При цьому слід розуміти, що після відкриття рахунку, на підставі чинного законодавства інформація про нього, обіг на рахунку, залишки на відповідну дату банківська установа, в нашому прикладі, Греції передає своєму у відповідній країні державному органу що контролює сплату податків із наданням інформації про резиденство, а державний контролюючий орган в сфері оподаткування повинен буде передавати цю інформацію до державної

фіскальної служби, в нашому випадку, України, в автоматичному режимі. Нагадуємо на сьогодні цей механізм не працює з боку України, як з приводу відсутності частини нормативно правових актів, як вже зазначалося, так і у зв'язку із відсутністю технічних можливостей. Ця інформація зберігається в іноземних країнах і в будь-який момент часу буде передана в Україну, що означає що державна фіскальна служба отримає інформацію про рахунки за межами України щодо кожного податкового резидента України. Інше питання що фіскальна служба буде робити із цією інформацією. Також зазначаємо, що вище проаналізована процедура відкриття розрахункового рахунку в іноземній державі для фізичної особи нерезидента цієї держави, а не його використання або поповнення.

Відповідно до Закону України «Про валюту і валютні операції» [9] встановлено, що валютні цінності це національна валюта (гривня), іноземна валюта та банківські метали. Термін «банківські метали» вживається у значенні, визначеному Законом України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними».

Транскордонне переміщення фізичними особами валютних цінностей у сумі, що дорівнює або перевищує еквівалент 10 000 євро за офіційним курсом валют, встановленим Національним банком України на день переміщення через митний кордон України, підлягає письмовому декларуванню центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [1].

Положенням про транскордонне переміщення валютних цінностей, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 3, встановлено, зокрема: фізична особа ввозить в Україну та вивозить за межі України готівкову валюту і банківські метали в сумі/вартістю, що не перевищує в еквіваленті 10000 євро, без письмового декларування митному органу.

За порушення валютного законодавства в Україні передбачається юридична відповідальність. Так, перша група норм щодо

відповідальності знаходиться у Кодексі про адміністративні правопорушення та Законі України «Про валюту і валютні операції». Відповідно до норм зазначених нормативних актів до фізичних осіб, посадових осіб уповноважених установ, посадових осіб юридичних осіб - заходи впливу у вигляді штрафів, передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення. Стаття 162-1 КпАП «Порушення порядку здійснення валютних операцій» зазначає, що правопорушенням є порушення порядку здійснення валютних операцій, стаття 164-2 «Порушення законодавства з фінансових питань», а саме порушенням визнається приховування в обліку валютних та інших доходів, непродуктивних витрат і збитків, відсутність бухгалтерського обліку або ведення його з порушенням встановленого порядку, внесення неправдивих даних до фінансової звітності, неподання фінансової звітності, несвоєчасне або неякісне проведення інвентаризацій грошових коштів і матеріальних цінностей, несвоєчасне подання на розгляд, погодження або затвердження річного фінансового плану підприємства державного сектору економіки та звіту про його виконання, перешкоджання працівникам органу державного фінансового контролю у проведенні ревізій та перевірок, невжиття заходів по відшкодуванню з винних осіб збитків від недостач, розтрат, крадіжок і безгосподарності. Штрафні санкції за порушення цих норм визначається у вигляді штрафу з винної особи.

До другої групи заходів юридичної фінансової відповідальності за порушення валютного законодавства, а саме митних правил, відносяться штрафні санкції, встановлені Митним кодексом України від 11 липня 2002 року, де сума штрафу безпосередньо пов'язана із вартістю товарів, які і є предметом правопорушень. До складу таких валютних проступків у сфері порушення митних правил в Україні належить: проведення операцій з валютними цінностями, щодо яких митне оформлення незавершене, зміна їх стану; приховування від митного контролю валютних цінностей, які переміщуються через митний кордон України; переміщення через митний кордон валютних цінностей із використанням фальшивих документів (відповідних ліцензій) або засобів їх ідентифікації; переміщення через митний кордон України ва-

лютних цінностей, щодо яких встановлені визначені законодавством обмеження; користування та розпорядження без дозволу митного органу умовно випущеними валютними цінностями в інших цілях, ніж ті, щодо яких надані пільги з платежів (історичні монети); подання недостовірних документів до митних органів, які надають пільги з метою їх отримання; надання документів із недостовірною інформацією, яка дає право на повернення оплачених митних платежів, або отримання виплат або їх неповернення чи повернення у неповному обсязі без необхідних умов; порушення строків оплати митних платежів; не вивезення за межі України або не повернення в Україну валютних цінностей у випадках, коли згідно із митним режимом це є обов'язковим; переміщення валютних цінностей через митний кордон України повз митний контроль за відсутності ознак контрабанди; недекларування або недостовірне декларування валютних цінностей (за винятком визначених випадків) за відсутності ознак контрабанди; транспортування, охорона, придбання валютних цінностей, вивезених повз митний контроль із приховуванням від митного контролю, із фіктивним використанням документів без дозволу митних органів у цілях, непередбачених відповідним митним режимом та інші.

В обох випадках юридичної відповідальності є свої процедури передбачені Митним кодексом України та Кодексом України по адміністративні правопорушення. Що стосується Греції то відповідальності за порушення валютного законодавства до фізичних осіб відсутнє в цьому контексті.

**Висновки.** Таким чином, відповідно до чинного законодавства України та Греції фізична особа резидент України має право відкривати та використовувати розрахункові рахунки для отримання доходу, здійснення інвестиційної діяльності, отримання пасивних доходів тощо при чіткому виконанні вимог законодавства обох країн. Інше питання це цивільно-правові відносини, що виникають у такої фізичної особи з приводу отримання доходів та володіння майном, а також публічно-правові відносини з оподаткування доходів від такої діяльності та майна.

Чинне законодавство обох країн дає можливість отримувати інформацію про розрахункові рахунки, обіг на них, частково про діяльність фізичних осіб через фінансові операції по рахунку, отриманих ними доходах, та в подальшому їх оподаткуванні за запитом відповідних контролюючих органів. Фактично вищезазначене законодавство в сфері банківського та валютного регулювання дає основу для подальшого використання, нарахування, утримання та сплати податків у відповідній країні податкового резиденства фізичної особи та відповідно до угоди про усунення подвійного оподаткування.

За допомогою цієї нормативно правової бази може створюватися механізми для контролю та адміністрування податків фізичних осіб незалежно від місця отримання доходів, місця здійснення діяльності, місця та розміру отриманих доходів від пасивних джерел доходів та інвестиційної діяльності. Зазначені норми покладають як на платника податків, так і на контролюючі органи можливості взаємодії в сфері оподаткування при якому платнику податків буде складно не сплачувати податки, а для контролюючого органу спрощується порядок отримання інформації.

Конкретне правове забезпечення способів і можливостей використання зазначеної інформації слід розглядати через додаткові зміни в чинному українському законодавстві в процесі імплементації міжнародних угод та директив Європейського Союзу, які вже діють на території Греції, та ще не в повному обсязі імплементовані на території України.

Як вже зазначалося для приєднання до мережі багатостороннього автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS Україна повинна здійснити чотири кроки:

1. Адаптація національного законодавства до вимог стандарту CRS (виконано частково):

– внесення змін до Податкового кодексу та галузевого законодавства (виконано);

– прийняття підзаконних актів (форма та порядок подання звітності, перелік підзвітних фінансових установ, правила ідентифікації підзвітних рахунків тощо) (не виконано).

2. Вибір країн-партнерів та підписання міжвідомчої угоди про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки, депонування повідомлень та застережень у Секретаріат ОЕСР (не виконано).

3. Забезпечення дотримання вимог конфіденційності й захисту персональних даних: проходження Україною (ДПС) необхідних перевірок Глобального форуму ОЕСР (не виконано).

4. Автоматизація і технічне забезпечення процесів збору та обміну інформацією: узгодження формату збору та передачі даних, встановлення необхідного програмного забезпечення (не виконано).

Правове забезпечення інтегрування зазначених норм в законодавство України дасть можливість прозоро бачити дії бізнесу та фізичних осіб поза межами території України, як це роблять контролюючі органи всередині країни, урегулює повноваження контролюючих органів України отримувати більш детальнішу інформацію всередині країни як по резидентам, так і по нерезидентам, трансформує поняття банківської таємниці. Але слід розуміти, що імплементація в будь-якому разі повинно бути комплексне, забезпечене змінами в різні галузі права, починаючи із публічних галузей (фінансове, митне, адміністративне право) і завершуючи приватними галузями права (банківське, інформаційне тощо)

1. Деякі питання транскордонного переміщення фізичними особами валютних цінностей: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 203. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203-2019-n#Text> (дата звернення: 30.10.2020); Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей: Постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 3. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text> (дата звернення: 30.10.2020); Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 5. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text> (дата звернення: 30.10.2020).

2. Багатостороння конвенція про співпрацю між компетентними органами з питань автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS // URL: <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/> (Last accessed: 30.10.2020)
3. Стосовно обов'язкового автоматичного обміну інформацією у сфері оподаткування: Директива Ради Європейського Союзу 2014/107/ЄС від 9 грудня 2014 року про внесення змін до Директиви 2011/16/ЄС. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984\\_010-14#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-14#Text) (дата звернення: 30.10.2020).
4. Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму: Директива 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_774#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_774#Text) (дата звернення: 30.10.2020)
5. Податковий процесуальний кодекс Грецької Республіки: Закон № 4174/2013, опубліковано Урядовий вісник Грецької Республіки AD 170 / 26.7.2013) // URL: [http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/egkuglioi\\_n4172/kvdikasforologiaseisodimatos.html](http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/egkuglioi_n4172/kvdikasforologiaseisodimatos.html) (дата звернення: 30.10.2020).
6. Greek Income Code (L. 4172/2013 “GITC” // опубліковано Урядовий вісник А 167 23.7.2013 // URL: [http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/egkuglioi\\_n4172/kvdikasforologiaseisodimatos.html](http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/egkuglioi_n4172/kvdikasforologiaseisodimatos.html) (дата звернення: 30.10.2020).
7. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA): Закон України // Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-20?lang=ru#Text> (дата звернення: 30.10.2020); Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США “Про податкові вимоги до іноземних рахунків” (FATCA) // Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-20?lang=ru#Text> (дата звернення: 30.10.2020)



8. *Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 30.10.2020)*
9. *Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII // Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 30.10.2020)*

**Коссе Д.Д. Правове забезпечення автоматичного обміну податковою інформацією за стандартом CRS щодо податкових резидентів України.**

У статті розглянуті питання правового забезпечення та комплексного правового підходу щодо аналізу та вивчення питань надання, отримання, використання податкової інформації щодо фізичних осіб на міждержавному рівні. Визначено правові підстави чинних процедур податкового обміну інформацією в Україні та Грецькій республіці, існуючі правові можливості отримання податкової інформації щодо можливих податкових резидентів відповідних країн.

Аналіз імплементації Багатосторонньої конвенції про співпрацю між компетентними органами з питань автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS (Common Reporting Standard – Єдиний стандарт з обміну податковою інформацією) в Україні та Греції показує необхідність правових шляхів та законотворючих дій в Україні для запуску багатостороннього автоматичного обміну податковою інформацією за стандартом CRS.

Визначені конкретні комплекси дій щодо впровадження багатостороннього автоматичного обміну податковою інформацією за стандартом CRS в Україні.

**Ключові слова:** адміністрування податків, автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS, податковий резидент, валютні операції, правовий режим оподаткування доходів фізичних осіб, е-декларування в Україні.

**Kosse D.D. Legal support for automatic exchange of tax information according to the CRS standard for tax residents of Ukraine**

The article deals with the issues of legal support and an integrated legal approach to the analysis and research of issues of provision, receipt, use of tax information in relation to individuals at the interstate level. The legal grounds for the current procedures for the exchange of tax information in Ukraine and the Hellenic Republic, the existing legal possibilities for obtaining tax information on possible tax residents of the respective countries have been determined.

The author analyzes the powers of banks and other financial structures to obtain tax information, the legal responsibility of taxpayers, lists of financial structures that must take part in the receipt and transmission of such information are determined.

An analysis of the implementation of the Multilateral Convention on Cooperation between Competent Bodies on the Automatic Exchange of Information According to the CRS (Common Reporting Standard) standard in Ukraine and Greece shows the need for legal mechanisms and legislative actions in Ukraine to launch multilateral

automatic exchange of tax information on CRS standard. Specific complexes of legal actions for the implementation of multilateral automatic exchange of tax information according to the CRS standard in Ukraine are proposed.

The proposed implementations of automatic exchange of tax information will allow the regulatory authorities to fully implement the policy of objective and transparent administration of taxes from income received outside Ukraine by tax residents of Ukraine. In fact, when such an exchange functions, the regulatory authorities will have the same information as inside the country and use it for the correct administration of taxes. This approach will help implement the principles of fairness in the payment of taxes.

The effectiveness of such an exchange of tax information is confirmed by the results of the implementation in Ukraine of the FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) on tax reporting on foreign accounts, which was adopted to combat tax evasion by US residents and is already in force in Ukraine for tax residents of Ukraine in USA and US tax residents in Ukraine.

**Keywords:** tax administration, automatic exchange of information according to the CRS standard, tax resident, automatic exchange of tax information, currency transactions, legal regime of personal income taxation, e-declaration in Ukraine.

Луцький Т. М.

## АНАЛІЗ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ СУДАМИ ЗА НЕОБЕРЕЖНЕ ЗАПОДІЯННЯ СМЕРТІ В ХОДІ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

УДК 343.6

**Постановка проблеми.** Вивченням проблем призначення покарання в кримінальному праві нашої держави займалися такі науковці, як Р.Ш. Бабанли, М.І. Бажанов, В.М. Бурдін, Є.В. Віблій, А.А. Вознюк, О.П. Горох, О.О. Дудоров, А.О. Данилевський, Н.М. Мирошниченко та інші. Враховуючи на важливість глибокого вивчення і дослідження проблем призначення покарання за окремі кримінальні правопорушення, в межах даної наукової праці здійснено відповідний аналіз стану призначення покарання за необережне заподіяння смерті іншій особі в ході порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту (ч. 2 та ч. 3 ст. 286 КК України).